

На основу чл. 82. и 83. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр. 72/2009, 52/2011 и 55/2013), чл. 40, 54. до 58. Закона о средњем образовању и васпитању („Службени гласник РС“, 55/13) и члана 29. Статута Ваљевске гимназије у Ваљеву, Школски одбор Ваљевске гимназије, на седници одржаној 03.10.2013..године донео је

П Р А В И Л Н И К О РОКОВИМА И НАЧИНУ ПОЛАГАЊА ИСПИТА УЧЕНИКА ВАЉЕВСКЕ ГИМНАЗИЈЕ

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником уређује се начин и рокови полагања испита ученика у Ваљевској гимназији у Ваљеву (у даљем тексту: Школа) и то:

- поправних испита
- разредних испита
- допунских испита
- матурских испита
- испита ванредних ученика и
- испита по приговору или жалби.

Школа остварује припремну наставу за редовног ученика који се упућује на полагање разредног испита и за ванредног ученика. Припремна настава остварује се и за ученика који је упућен на полагање поправног испита, у обиму од најмање 10% од укупног годишњег броја часова из предмета на који је упућен на поправни испит. Школа је дужна да организује припрему свих ученика за полагање матурских испита у обиму од најмање 5% од укупног годишњег броја часова из предмета из којих се полаже матурски испит.

Члан 2.

Испити се реализују у: октобарском, децембарском, фебруарском, априлском, јунском и августовском испитном року.

Распоред полагања испита (осим ванредних и испита по приговору или жалби) утврђује помоћник директора школе или друго лице које он овласти и објављује се на огласној табли школе најмање три дана пре дана одређеног за одржавање испита.

Члан 3.

Редовни и ванредни ученици (у даљем тексту: ученици) полажу испите у просторијама Школе, пред испитном комисијом коју чине најмање три члана од којих су два стручна за предмет који се полаже.

Чланове испитне комисије одређује директор Школе решењем.

Уколико Школа нема потребан број стручних лица за одговарајући предмет, директор ће ангажовати стручно лице из друге школе.

Члан 4.

Испити се полажу: усмено или писмено и усмено.

Начин полагања испита утврђује се програмом образовања у зависности од смера као и од утврђених садржаја за предмет из кога ученик полаже испит.

Члан 5.

Уколико ученик полаже испит усмено и писмено, односно усмено, тада прво ради писмени рад, а потом даје усмене одговоре.

Давање усмених одговора на постављена питања траје до 30 минута.

Трајање писменог дела испита је исто као за редовне писмене задатке дефинисане годишњим планом и програмом предмета.

Приликом полагања писменог дела испита није дозвољено коришћење помоћне литературе, сем ако то предметни наставник не дозволи.

Ученик не сме да напусти просторију у којој се обавља писмени испит без одобрења испитне комисије, не сме да користи мобилни телефон, електронски уређај или друга средства којима се омета спровођење испита.

Члан 6.

У току једнога дана ученик може да полаже највише један (писмени или усмени) испит.

Члан 7.

Садржај писменог дела испита и кључ за оцењивање резултата писменог испита утврђује стручни актив наставника надлежан за реализацију предмета из кога се полаже писмени испит.

На основу критеријума из става 1. овог члана испитивач формира теме, односно задатке за писмени део испита

На писменом делу испита, за време израде задатака присуствује испитивач, односно други члан испитне комисије.

Писмени рад прегледа испитивач, а по потреби и остали чланови испитне комисије на основу претходно утврђеног кључа из става 1 овог члана.

Члан 8.

На усменом делу испита обавезно је присуство свих чланова испитне комисије.

На усменом делу испита ученик извлачи испитни листић који садржи највише четири испитна питања.

Број испитних листића (цедуља) мора бити за 10% већи од броја ученика који полажу испит. Испитни листићи морају бити једнаке величине, исте боје и од исте хартије, без икакве мрље или ознаке на неписаној страни, написани читко, нумерисани и оверени печатом школе.

Пошто извуче испитни листић, ученик има право да на чистом папиру сачини концепт одговора на постављена питања. Време за припрему одговора на питање може да траје најмање 15 минута.

Пре него што почне да одговара, ученик може да замени испитну цедуљу.

Замена испитне цедуље утиче на оцену на испиту и констатује се у записнику.

Члан 9.

Садржај испитних листића утврђује стручни актив наставника надлежан за реализацију предмета из кога се полаже испит, на основу претходно утврђених испитних питања.

Списак испитних питања утврђује стручни актив наставника надлежан за реализацију предмета из кога се полаже испит.

Члан 10.

После испитивања свих кандидата из одређеног предмета, испитна комисија утврђује оцене непосредно после испита.

Оцена на испиту који је ученик полагао писмено и усмено, односно усмено је јединствена и утврђује се већином гласова чланова испитне комисије.

Одмах по утврђивању оцене чланови испитне комисије потписују записник о полагању испита којим се потврђује регуларност испита и утврђене оцене.

Оцена комисије на коју није уложен приговор, односно оцена комисије која је образована по жалби коначна је.

Члан 11.

Оцена се кандидату саопштава јавно, са краћим образложењем.

Општи успех ученика утврђује одељенско веће, после полагања испита ученика, на основу аритметичке средине позитивних оцена свих предмета једног разреда и оцене из владања, осим код ванредних ученика који се не оцењују из владања.

По одржаној седници одељенског већа на којој је утврђен успех на полугодишту или крају школске године, тј. седнице Наставничког већа на којој је утврђен резултат испита, разредне старешине су обавезне да на седницама одељенске заједнице ученицима јавно саопште закључне оцене и постигнут успех, на које ће ученици или њихови родитељи имати право жалбе у року од 24 часа.

Члан 12.

Сматраће се да је ученик одустао од полагања испита ако до почетка полагања испита не достави испитној комисији оправдање за разлог због кога не може тог дана да полаже испит (лекарско уверење и сл.)

Уколико уважи молбу кандидата, директор и испитна комисија доносе одлуку о одлагању испита и о дану одржавања испита и саопштавају је кандидату, или његовом родитељу.

Члан 13.

Уколико ученик у току полагања испита одустане од полагања, у записник се уноси оцена недовољан (1).

Под одустајањем од полагања испита сматра се када кандидат извуче испитна питања, а одустане од давања одговора или ако се у заказано време не појави на испиту.

У случајевима из става 1. и 2. овог члана, ванредни ученик нема право на повраћај износа који је уплатио на име трошкова полагања испита, уколико не донесе писмено оправдање да је био спречен (лекарско оправдање и сл.).

Члан 14.

Испитна комисија ће удаљити са испита ученика који омета рад комисије или се служи недозвољеним средствима у току испита (преписује, даје или прима цедуљу са текстом одговора и сл.)

У случају из става 1. овог члана сматра се да кандидат није положио испит и да може да га полаже у наредном испитном року.

Испитна комисија ће у записник унети напомену да је ученик удаљен са испита и навести разлоге удаљавања.

Члан 15.

У случају да ученик у току полагања испита својим понашањем учини повреду радне обавезе, испитна комисија га удаљава са испита и покреће поступак за утврђивање његове дисциплинске или материјалне одговорности.

Ученик из става 1. овог члана може полагати испит са кога је удаљен тек по окончању поступка за утврђивање његове одговорности.

Члан 16.

За сваког ученика испитна комисија води записник. Оверу података унетих у записник потврђују својим потписом сви чланови испитне комисије.

Пријаве и записнике о полагању испита ученика, испитна комисија добија пре почетка полагања испита од секретара Школе.

Председници испитних комисија обавезни су да по одржаном испиту врате секретару Школе записнике и пријаве са унетим подацима о резултатима испита.

Пријаве за полагање испита и записници о полагању чувају се у архиви Школе.

ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ

1. РАЗРЕДНИ ИСПИТ

Члан 17.

Разредни испит полаже ученик који из оправданих разлога није присуствовао настави једног или више предмета више од једне трећине предвиђеног броја часова, а оцењивањем се утврди да није остварио прописане циљеве, исходе и стандарде постигнућа у току савладавања школског програма.

Ученици полажу разредни испит из предмета за који није организована настава најмање за једну трећину укупног годишњег фонда часова.

Разредни испит ученик полаже у јунском и августовском испитном року.

Члан 18.

Одељенски старешина је обавезан да најкасније 15 дана пре завршетка наставног процеса у једној школској години, за предмете из којих није организована настава, у писменој форми информисе директора Школе о:

- свим ученицима његовог одељења који се упућују на полагање разредног испита,
- предметима из којих се полажу разредни испити и
- испуњености услова за полагање разредног испита.

Уколико се ученик определи да разредни испит полаже у јунском испитном року, разредни испит се организује у последњој недељи наставног процеса, а обавезно пре завршне седнице одељенског већа.

Члан 19.

Остале ученике на полагање разредног испита упућује одељенско веће. За њих се разредни испит одржава после седнице одељенског већа.

Члан 20.

Уколико се ученик определи да разредни испит полаже у августовском испитном року, разредни испит се организује пре полагања поправних испита.

Члан 21.

Успех ученика на разредном испиту утврђује се након полагања свих испита, односно предмета.

Ученик који је на разредном испиту из свих предмета добио позитивне оцене са успехом је завршио разред.

Ученик, који после полагања разредног испита има укупно једну или две недовољне оцене, полаже поправни испит у августовском испитном року.

Ученик који после полагања разредног испита има више од две недовољне оцене, упућује се да понови разред.

Ученик завршног разреда након полагања разредног испита, ако је положио, има право да у истом испитном року полаже завршни матурски испит, односно да полаже поправни испит ако није положио разредни испит.

Успех ученика утврђује одељенско веће.

2. ПОПРАВНИ ИСПИТ

Члан 22.

Поправни испит полаже ученик који на крају другог полугодишта или после полагања разредног испита има до две недовољне оцене из обавезних предмета.

Ученик полаже поправни испит у августовском, а ученик завршног разреда у јунском и августовском испитном року.

Члан 23.

Ученику који је положио поправни испит издаје се сведочанство о завршеном разреду.

Ученик који не приступи полагању поправног испита или га не положи, упућује се да понови разред.

Ученик завршног разреда који у августовском року не положи поправни испит може тај испит да полаже као ванредан ученик у испитним роковима утврђеним овим Правилником.

Члан 24.

Изузетно, редован ученик средњег образовања који није положио поправни испит може да заврши започети разред у истој школи наредне школске године, у својству ванредног ученика поновним полагањем неположеног испита, уз обавезу плаћања накнаде стварних трошкова које утврди школа. Када заврши разред ванредан ученик има право да се у истој школској години упише у наредни разред, у истом својству.

3. ДОПУНСКИ ИСПИТ

Члан 25.

Ученик који прелази из друге школе ради завршавања започетог школовања или са смера на смер, полаже допунске испите из предмета који нису били утврђени наставним планом и програмом који је ученик започео да савлађује.

Допунски испит се организује у октобарском, децембарском, фебруарском и априлском испитном року.

Члан 26.

Одлуку о полагању допунског испита доноси Наставничко веће Школе, на предлог стручног актива.

Члан 27.

Ученик који је полагањем допунског испита завршио разред може наставити стицање образовања у следећем разреду, као редован или ванредни ученик, у складу са законом и овим правилником.

4. МАТУРСКИ ИСПИТ

Члан 28.

Матурски испит ученик полаже на крају четворогодишњег образовања у складу са подзаконским актом о начину полагања матурског испита који утврђује министарство надлежно за просвету посебним подзаконским актом.

Члан 29.

Редован ученик полаже матурски поправни испит у јунском и августовском испитном року.
Редован ученик који је поправни испит полагао у јунском испитном року, или у јунском испитном року није положио матурски испит, матурски испит полаже у августовском испитном року.
Редован ученик који у августовском испитном року не положи матурски испит може тај испит да полаже као ванредан ученик у испитним роковима утврђеним овим Правилником.

Члан 30.

Ванредни ученик полаже матурски испит у роковима утврђеним овим Правилником.

Члан 31.

Матурски испит се састоји из заједничког и изборног дела.

За ученике специјализовано-математичког одељења:

- заједнички део: - српски језик (писмени) и
- анализа са алгебром (писмени и усмени)
- изборни део: писани матурски рад и одбрана матурског рада из предмета: анализа са алгебром, геометрија, линеарна алгебра и аналитичка геометрија, вероватноћа и математичка статистика, нумеричка математика, информатика и рачунарство, програмирање и програмски језици, физика, хемија и биологија)

За ученике природно-математичког смера:

- заједнички део: - српски језик (писмени) и
- математика или страни језик по избору (писмени)
- изборни део: писани матурски рад и одбрана матурског рада из предмета српски језик и књижевност, страни језик, социологија, психологија, математика, рачунарство и информатика, историја, филозофија, географија, физика, хемија, биологија, ликовна уметност и музичка уметност.

За ученике друштвено-језичког смера:

- заједнички део: - српски језик (писмени) и
- страни језик (писмени)
- изборни део: матурски рад и одбрана матурског рада из предмета српски језик и књижевност, страни језик, социологија, психологија, математика, рачунарство и информатика, историја, филозофија, географија, физика, хемија, биологија, ликовна уметност и музичка уметност.

За ученике специјализовано-филолошког одељења:

- писмени испит из југословенске и опште књижевности или тест знања из српског језика (по избору ученика)
- тест знања и усмени испит из првог страног језика
- писани матурски рад и одбрана матурског рада из предмета други страни (живи) језик, класични језик, увод у општу лингвистику, реторика, филозофија, социологија, психологија, историја, ликовна култура, музичка култура и математика

Члан 32.

Стручни актив утврђује предлог списка тема за домаћи матурски рад који се објављује на огласној табли школе најкасније 60 дана пре почетка полагања испита.

Списак тема за домаћи рад, на предлог стручних актива, усваја Наставничко веће.

Члан 33.

Редован и ванредни ученик матурски испит пријављују у дефинисаним роковима тако што уз пријаву достављају сведочанство о завршеном четвртном разреду и домаћи матурски рад у најмање три примерка.

Члан 34.

Успех ученика на матурском испиту оцењује се јединственом оценом која представља просечну оцену писмених задатака из српског језика, изборног предмета и оцене добијене на домаћем матурском раду.

5. ИСПИТИ ЗА ВАНРЕДНЕ УЧЕНИКЕ

Члан 35.

Својство ванредног ученика стиче се уписом у Школу сваке школске године до 31. августа.

Ванредан ученик, при упису у Школу, подноси молбу за упис за сваку школску годину. Уз молбу ванредан ученик прилаже и доказ о уплати школарине, у износу утврђеном одлуком Министарства просвете односно Школског одбора школе.

Упис и плаћање школарине врши се на почетку сваке школске године, до 31. августа, односно у року од 5 дана од стицања својства ванредног ученика у току године.

Обавезе плаћања школарине и трошкова испита, по одобрењу директора, ослобађа се ванредан ученик који потиче из осетљивих друштвених група.

Члан 36.

Ванредни ученици, по одобрењу директора школе, могу присуствовати редовној настави.

Школа организује припремну наставу за ванредне ученике у зависности од потреба и интересовања ученика.

Под припремним радом са ванредним ученицима сматрају се и консултације са предметним наставником.

Члан 37.

Накнаду за полагање испита утврђује Министарство просвете односно Школски одбор школе.

Пријава за полагање испита, подноси се до 10. у месецу у ком је испитни рок.

Пријава се подноси секретару школе уз доказ о уплати накнаде за пријављене испите

Испити се, по правилу, полажу почев од 20. у месецу у ком је испитни рок.

У случају да ванредни ученик не изврши благовремену уплату накнаде за полагање испита у одређеном року, губи право на полагање испита у том року.

Члан 38.

Ванредан ученик који не заврши започети разред у текућој школској години, при упису у исти разред наредне године у својству ванредног ученика, плаћа школарину у умањеном износу утврђеном одлуком Министарства просвете односно Школског одбора школе.

Члан 39.

Ванредан ученик полаже испит из сваког предмета утврђеног планом и програмом образовања за одређени смер, осим из предмета физичко васпитање ако је старији од 20 година.

Владање ванредног ученика не оцењује се.

Члан 40.

Ванредан ученик који је завршио поједине разреде друге средње школе има право да поднесе захтев да му се поједини предмети и стечене оцене признају. Наставничко веће, на предлог стручног актива, утврђује предмете који се ванредном ученику признају.

Одлука Наставничког већа из става 1. овог члана уноси се у уписницу у коју се преписују оцене из предмета који су ванредном ученику признати.

Члан 41.

Ванредном ученику који је положио испите из свих предмета једног разреда, издаје се сведочанство о завршеном разреду.

Члан 42.

Матурски испит ванредан ученик полаже у роковима утврђеним у члану 2. Правилника.

Ванредном ученику који положи испит из става 1. овог члана Школа издаје диплому.

6. ЗАШТИТА ПРАВА УЧЕНИКА

Члан 43.

Ученик, његов родитељ или старатељ има право да поднесе приговор на оцену из предмета школске године, жалбу на закључну оцену из предмета на крају другог полугодишта и жалбу на испит.

Приговор на оцену из предмета и владања подноси се директору школе у року од три дана од саопштења оцене, жалба у року од три дана од дана добијања ђачке књижице, односно сведочанства, а жалба на испит прописан посебним законом, у року од 24 сата од саопштења оцене.

Директор школе, у сарадњи са педагошко-психолошком службом и одељенским старешином, одлучује о приговору у року од три дана. Ако оцени да је приговор основан и да је оцена изведена супротно закону и прописима донетим на основу њега, решењем поништава оцену и образује комисију за проверу знања ученика, преглед и поновно оцењивање писменог или другог рада ученика.

Директор школе је дужан да одлучи о жалби, у року од 24 сата од њеног пријема. Ако утврди да је оцена из предмета изведена супротно закону и прописима донетим на основу њега или је жалба из других разлога основана, решењем поништава закључну оцену и упућује ученика на полагање испита.

Ако утврди да је испит обављен противно овом или посебном закону и прописима донетим на основу њих, поништиће испит и упутиће ученика на поновно полагање испита. Испит се организује у року од три дана од дана подношења жалбе.

За проверу знања ученика, преглед и поновно оцењивање писменог или другог рада ученика, односно полагање испита, директор решењем образује комисију од најмање три члана, од којих су два стручна за предмет, односно област предмета уколико школа нема потребан број стручних лица за одговарајући предмет, ангажује стручно лице из друге школе.

Наставник чија оцена је оспорена или на чији је предлог утврђена закључна оцена, не може да буде члан комисије.

Када је поништен испит директор образује нову комисију у чијем саставу не могу да буду чланови комисије чији је испит поништен.

Оцена комисије је коначна.

Члан 44.

Уколико директор не донесе одлуку по жалби на испит, односно уколико ученик није задовољан одлуком директора по жалби на испит, ученик, његов родитељ или старатељ може да поднесе захтев за заштиту права ученика Министарству просвете.

7. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 45.

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли Школе. Измене и допуне овог Правилника врше се на начин и по поступку који је предвиђен за његово доношење.

Члан 46.

Ступањем на снагу овог Правилника престају да важе одредбе Правилника о роковима и начину полагања испита ученика број 01-929 од 03.12.2012. године.

Председник ШО

Божидар Милић